

Repertorium biblicum medii aevi, w opracowaniu F. Stegmüllera i (od 1976) N. Reinhardta (Matriti 1940—1980), które osiągnęło już jedenaście tomów.

Uważam pracę Zawadzkiego za cenny wkład w historię kaznodziejstwa polskiego, a także za pewien przyczynek do historii polskiej egzegezy średniowiecznej. Nie ulega wątpliwości, że spuścizna literacka królewskiego kaznodziei i rektora Uniwersytetu, Stanisława ze Skarbimierza czeka jeszcze na dokładne rozpracowanie w postaci mniejszych lub większych prac monograficznych. Wydane w starannej szacie graficznej, na doskonałym papierze, studium Zawadzkiego przynosi chlubę krakowskiej szkole tekstologicznej. Wydawnictwu Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie, a myślę, że będzie także służyć jako nieodzowne vademecum dla przyszłych badaczy spuścizny pisarskiej Stanisława ze Skarbimierza, którego nieznanemu pisarz katedralny, odnotowując jego nekrolog w Kalendarzu krakowskim, określił jako „iurista et theologus maximus ... orphanorum et pauperum pater piissimus”.

Kraków

KS. JERZY CHMIEL

Działalność Instytutu Anthropos w dziedzinie lingwistyki, etnologii i religioznawstwa. Praca zbiorowa pod red. H. Zimonia SVD (Materiały i Studia Księży Werbistów, nr 17), Pieniężno 1980, ss. 284.

Prezentowana praca składa się z dwóch części. Część pierwsza zawiera w uzupełnionej i poszerzonej formie referaty sympozjum, jakie zostało zorganizowane w Misyjnym Seminarium Duchownym Księży Werbistów w Pieniężnie w 1979 r. z okazji 25. rocznicy śmierci ks. Wilhelma Schmidta SVD (1868—1954), światowej sławy etnologa, lingwisty i religioznawcy, założyciela Instytutu i czasopisma „Anthropos”. Mamy tutaj przedstawioną sylwetkę W. Schmidta i ocenę jego dorobku naukowego, jak również krytyczne spojrzenie na jego tezę o monoteistycznym charakterze religii środkowoafrykańskich Pigmejów Bambuti z punktu widzenia współczesnych badań etnologiczno-religioznawczych. Jest dalej mowa o pracach ucznia Schmidta, ks. P. Schebesty SVD; ciekawą okazuje się prezentacja recepcji szkoły kulturowo-historycznej w religioznawstwie polskim; godnym uwagi jest artykuł o założeniowości religioznawstwa w świetle filozofii. „Badać religię — pisze autor artykułu ks. A. Bronk SVD — może każdy, kto dysponuje elementarną wrażliwością na zjawiska religijne, rozwijaną przez kontynuowane studia oraz odpowiednią do przedmiotu metodą badania” (s. 94). Są to wnioski bardzo ważne dla dialogu światopoglądowego u nas. W końcu jako dopełnienie tej części znajdujemy rozprawę z dziedziny Nowej Gwince i indonezyjskich ludów pierwotnych.

W części drugiej zostały opublikowane rozprawy z dziedziny etnologii religii i religioznawstwa oraz artykuły informacyjne. Bibliistów i liturgistów może zainteresować artykuł o instytucji inicjacji młodzieży u środkowoafrykańskich Pigmejów Bambuti. Pióra redaktora książki są artykuły informujące o działalności naukowej Instytutu Anthropos, o charakterze i tematyce międzynarodowego czasopisma etnologicznego i lingwistycznego „Anthropos” oraz o działalności naukowo-dydaktycznej katedry historii i etnologii religii KUL, a zwłaszcza jej pierwszego kierownika, ks. prof. Teofila Chodźdźy SVD (1909—1979). Na koniec bardzo użyteczna jest bibliografia etnologiczno-religioznawcza artykułów opublikowanych w czasopiśmie „Anthropos” tomy 1—74 (1906—1979).

W sumie otrzymaliśmy ważny przegląd dorobku naukowego etnologiczno-religioznawczej szkoły werbistów zgrupowanej wokół Instytutu An-

thropos i jej przedstawiciele w Polsce. Wyniki tych badań powinny zainteresować egzegetów, zwłaszcza Starego Testamentu. Nieraz bowiem (np. na Kongresie Studiów ST w Rzymie w 1968 r.) egzegeci zwracali uwagę na potrzebę uwzględnienia badań etnologiczno-religioznawczych na terenie biblijnym. Warto przypomnieć, że w Polsce wielu bibliotów interesowały problemy, które dzisiaj nazywamy religioznawczymi (J. Archutowski, J. Kruszyński, E. Dąbrowski). Wreszcie recenzowana praca powinna zostać zauważona u nas i uwzględniona przez świeckich religioznawców.

Kraków

KS. JERZY CHMIEL

KSIAŻKI NADEŚLANE DO REDAKCJI

1. Cognar Yves OP, *Kościół jako sakrament zbawienia*. Przekł. Tomasz Mazuś. W-wa 1980, PAX, s. 213, zł 40.
2. Fros Henryk SJ, *Wprowadzenie do Mszy Świętych*, cz. I. W-wa 1980, ATK, s. 534, zł 400.
3. Kiełbasa Antoni SDS, *Zgromadzenie Sióstr Rodziny Betańskiej 1930—1980*. Kraków 1980, Wydawnictwo XX Salwatorianów, s. 53.
4. Lichniak Zygmunt, *Owocowanie księżkami*. W-wa 1981, PAX, s. 213, zł 40.
5. *Nauka a rozwój Kraju — Wybrane problemy Ossolineum*, pod. red. Edwarda Hałoni. Wrocław 1980, PAN, s. 322, zł 75.
6. Nemetschek Monika, *Tysiąc i jedno pytanie*. Przekł. Ireny Gano. W-wa 1981, PAX, s. 94, zł 40.
7. Pałyga Jan ks., *Wiara i niewiara*. Poznań — W-wa 1980, Pallotinum, s. 177, zł 100.
8. *Pisma starochrześcijańskich pisarzy*:
t. 25: św. Augustyn, *Pisma egzegetyczne przeciw namichejczykom*. Tłum. J. Sulowski, wstęp i opracowanie ks. Wincenty Myszor. W-wa 1980, ATK, s. 399.
9. *Polskie teksty ascetyczne*:
t. I: *Wybór pism Marii Kartowskiej*. Oprac. o. Joachim Roman Bar OFMConv. W-wa 1981, ATK, s. 268.
t. II: *Wybór pism Zofii Pauli Tajber i Kazimierzy Gruszczyńskiej*. Oprac. o. Joachim Roman Bar OFMConv., W-wa 1981, ATK, s. 382.
10. Praca zbiorowa, *Sakramenty wtajemniczenia chrześcijańskiego*. W-wa 1981, ATK, s. 577, zł 360.
11. Stopniak Franciszek ks., *Franciszek Jaczewski — biskup lubelski*. W-wa 1981, ATK, s. 263.
12. Subera Ignacy ks., *Synody prowincjonalne arcybiskupów gnieźnieńskich — Wybór tekstów ze zbioru Jana Węzyka z r. 1761*. W-wa 1981, ATK, s. 339, zł 120.
13. Świeżawski Stefan, *Dzieje filozofii europejskiej XV wieku*. T. V: *Wszehświat*. W-wa 1980, ATK, s. 460+20 ilustr., zł 200.
14. *Wybór listów sługi Bożej Marii Franciszki Siedlińskiej — założycielki Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu*. Rzym 1975, Papieski Inst. Stud. Kościelnych, s. 349.